

Українська мова 6 клас

Тема. Написання складних прикметників разом і через дефіс.(слайд 1)

Мета: пояснити учням правила написання складних прикметників разом і через дефіс, формувати вміння вирізняти складні прикметники з речень та текстів, позначати орфограму, обґрунтовувати вибір написання відповідним правилом; розвивати логічне мислення, пам'ять. (слайд 2)

Обладнання: підручник, дидактичний матеріал, інтерактивна дошка.

Хід уроку

I. Мотивація навчання школярів

1. Організаційний момент.
2. Оголошення теми і мети уроку.

II. Актуалізація опорних знань

1. Пригадайте способи творення прикметників(слайд 3)

- префіксальний
- суфіксальний
- префіксально-суфіксальний
- складання основ

2. Спиши. Виконай словотвірний розбір прикметників.

Яким способом вони утворилися? (слайд 4)

Беззубий, холодний, щоденний, безбарвний, лимонний, п`ятиповерховий, теплесенький.

3. Давайте перевіримо (слайд 5)

Беззубий, холодний, щоденний, безбарвний, лимонний, п`ятиповерховий, теплесенький.

4 Зарядка для очей (слайд 6)

III. Вивчення нового матеріалу.

1. Дослідження- спостереження

1) Записати в зошиті наведені прикметники, визначити, з яких частин вони складаються. (слайд 7)

Вагоноремонтний, дзвінкоголосий, чорнобровий, шестирічний, всесвітній.

Разом пишуться складні прикметники, утворені від слів, які залежать одне від одного і між ними не можна поставити сполучник **і**.(слайд 8) .

2. Дослідження- спостереження

1) Записати в зошиті складні прикметники. (слайд 9)

Мовно-літературний, інженерно-технічний, хіміко-технічний.

Чи можна поставити між частинами цих прикметників сполучник **і** ?

Через дефіс пишуться : (слайд 10)

а) складні прикметники, утворені від слів, які не залежать одне від одного і між ними можна поставити сполучник **і**;

3. Дослідження- спостереження

2)Записати в зошиті складні прикметники. (слайд 11)

Темно-зелений, біло-рожевий, світло-зелений, ніжно-бузковий, південно-західний, кисло-солодкий. Що означають ці прикметники?

Через дефіс пишуться : (слайд 12)

б) складні прикметники, що означають відтінки кольору або смаку,

поєднання кольорів ;

в) складні прикметники, що означають назви проміжних сторін світу.

3. Розв`яжи мовну задачу (слайд 13)

(Використовується інтерактивний метод «Мікрофон».) Чому *жовтогарячий, червоногарячий* пишуться разом?

4. Розв`яжи мовну задачу (слайд 14)

(Використовується інтерактивний метод «Мікрофон».) Чому прикметник *білосніжний* пишеться разом, а *сніжно-білий* - через дефіс?

6. Розв`яжи мовну задачу (слайд 15)

(Використовується інтерактивний метод «Мікрофон».) Чому прикметник *машино-тракторний (завод)* пишеться через дефіс, а *машинобудівний (завод)*-разом?

7. Зарядка для очей (слайд 16)

8. Дослідження – відновлення

Від наведених сполучень слів утвори складні прикметники. Записати їх у дві колонки. (слайд 17)

Гострий верх, блідний і рожевий, чорні брови, східні слов`яни, білий сніг, сільське господарство, обробляти дерево, мовний і літературний, газетний і журнальний, правий берег, жовтий і гарячий, блакитний і синій.

9. Давайте перевіримо (слайд 18)

Разом:

- гостроверхий
- чорнобровий
- східнослов`янський
- білосніжний
- сільськогосподарський
- деревообробний
- правобережний
- жовтогарячий

Через дефіс:

- блідо-рожевий
- мовно-літературний
- газетно-журнальний
- блакитно-синій

10. Робота в зошитах.

Запиши складні прикметники у два стовпчики: а) ті, що пишуться через дефіс; б) ті, що пишуться разом. (слайд 19)

Брудно/зелений, лісо/степовий, південно/східний, південно/американський,

льоно/збиральний, весняно/літній, прямо/кутний, плямисто/сірий,

лікувально/оздоровчий, плодово/ягідний, рудо/волосий, магнієво/алюмінієвий,

сто/метровий, поле/захисний, шляхо/провідний, громадсько/політичний.

11. Завдання з ключем (слайд 20)

Якщо ви правильно виконали завдання, то з третіх букв записаних слів складається початок вислову Т.Г.Шевченка: «.....і свій шлях широкий».

12. Давайте перевіримо (слайд 21)

Через дефіс:

- брудно-зелений
- південно-східний
- весняно-літній
- плямисто-сірий
- лікувально-оздоровчий
- плодово-ягідний
- магнеєво-алюмінієвий
- громадсько-політичний.

Разом:

- лісостеповий
- південноамериканський
- льонозбиральний
- прямокутний
- рудоволосий
- стометровий
- полезахисний
- шляхопровідний.

Вислів Т.Г.Шевченка: « У всякого своя доля і свій шлях широкий»

13. Навчальне редагування (слайд 22)

Виправити помилки в реченнях. Записати, позначити орфограми.

- 1.Жовто-гаряча ягітка плода розкрилась, і с неї визирало блескуче вічько насіння.
- 2.Тут були темно зелені гарбузи у яскраво жовтих плямах.
- 3.Восени обліпіха дарує оранжево жовті ягоди с присмаком ананасів.

14. Давайте перевіримо (слайд 22)

- 1.Жовтогаряча ягідка плода розкрилась, і з неї визирало блискуче віч_ко насін_ня.
- 2.Тут були темно_зелені гарбузи у яскраво_жовтих плямах.
- 3.Восени обліпіха дарує оранжево_жовті ягоди з присмаком ананасів.

IV.Закріплення вивченого матеріалу

1. Бесіда з класом.

Сьогодні на уроці я : (слайд 23)

Пригадав...

Дізнався...

Навчився...

Потренувався...

Запам`ятав...

V.Підведення підсумків уроку. Оцінювання.

VI. Домашнє завдання:

ст.105-106, вивчити правила, вправа 286(письмово).